

Uw bericht van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlagen
Vragen naar/e-mail Sharon Van Audenhove sharon.vanaudenhove@opgroeien.be		Opgroeien/KWE Telefoonnummer 02 227 65 56	Nihil datum 25/10/2021

uitbreiding kleinschalige wooneenheden voor niet-begeleide minderjarigen binnen de overeenkomst tussen de Belgische Staat en de Vlaamse Overheid van 9 januari 2019

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Vlaanderen blijft er in zijn verschillende beleidsdomeinen voor kiezen om voorwaarden en kansen te creëren voor alle aspecten van een menswaardig leven van nieuwkomers. Eén van de meest kwetsbare groepen binnen de vluchtelingenpopulatie zijn niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (hierna: NBMV).

Sinds 2016 heeft de Vlaamse Regering binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding tal van initiatieven opgestart als antwoord op de verhoogde instroom van deze doelgroep in België. Deze initiatieven focussen op de opvang, begeleiding en integratie van NBMV.

Sinds 1 juli 2018 heeft de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst van onbepaalde duur met de Belgische Staat voor de financiering van maximaal 150 opvangplaatsen voor NBMV. In uitvoering van de overeenkomst met Fedasil werden in 2019 aan 13 initiatiefnemers in totaal 145 opvangplaatsen voor NBMV toegekend. In de eerste helft van 2019 is de capaciteit gedaald van 145 naar 135 plaatsen, omwille van het stopzetten van een leefgroep.

Met deze oproep willen we de 15 plaatsen, die momenteel niet operationeel zijn, operationaliseren in de vorm van kleinschalige wooneenheden.

Het opzet is tweeledig. Enerzijds creëren we een uitstroomperspectief voor de NBMV die na hun verblijf in de gefinancierde leefgroep of in een federale opvangstructuur nog een intensieve(re) begeleiding behoeven. Anderzijds komt er door het faciliteren van deze uitstroom plaats vrij in de gefinancierde leefgroepen voor de jongste en meeste kwetsbare NBMV, waaronder ook de Maghrebijnse straatkinderen.

1. Kleinschalige wooneenheden als doordachte beleidskeuze

Onderzoek toont aan dat de overgang van de huidige residentiële woonvormen (leefgroep, studiowonen) naar zelfstandig wonen, al dan niet ondersteund door verdere hulpverlening, een (te) grote stap is. Eenzaamheid en isolement nemen vaak de bovenhand. Kleinschalige wooneenheden blijken een geschikte woonvorm te zijn voor jongeren in transitie naar volwassenheid die ondersteuningsnoden hebben op meerdere levensdomeinen en waarbij het residentieel aanbod niet (meer) aan deze noden tegemoet komt.

In het kader van de opvang en begeleiding van NBMV is al sinds 2017 expertise en knowhow m.b.t. kleinschalige wooneenheden opgebouwd. De praktijkervaring van deze initiatieven vormde een belangrijke basis voor het uittekenen van de contouren van de oproep kleinschalige woonvormen, een van de uitbreidingsdoelstellingen uit het actieplan jongvolwassenen.¹

In dergelijke wooneenheden kunnen minimaal 3 jongvolwassenen in transitie naar volwassenheid samenwonen (cohousing) onder flexibel toezicht en ondersteund door een begeleiding op maat van de jongere. De doelstelling van het aanbod is te komen tot een geïntegreerd begeleidingstraject voor jongvolwassenen, met oog voor ondersteuning op de diverse levensdomeinen, en met focus op eigen regie en krachtgericht werken. Het ondersteuningsplan, zoals in het actieplan jongvolwassenen vermeld, is een tool om het begeleidingstraject te ondersteunen en de begeleidingsdoelstellingen te monitoren.

De praktijkervaring toont aan dat aanwezigheid van de begeleiding op cruciale momenten (vb. avonden), in een intensiteit die afhankelijk is van de noden van de bewoners, één van de succesfactoren is. Daarnaast is het belangrijk dat het aanbod een beroep kan doen op een permanentiesysteem, dat een snelle aanwezigheid mogelijk maakt indien dit noodzakelijk is.

We positioneren het aanbod in de integrale jeugdhulp als niet-rechtstreeks toegankelijk. Conform het opvangtraject van NBMV, positioneert dit aanbod zich als 3^e fase opvangstructuur binnen Fedasil.

Samenwerking

Ook met deze oproep zetten we sterk in op (intersectorale) samenwerking en netwerking als leidende principes van de zorg. We verwachten een doorgedreven samenwerking tussen verschillende actoren op diverse levensdomeinen (jeugdwerk, onderwijs, huisvesting,...), waarbij de diverse expertises functioneel samengebracht worden om op de diverse ondersteuningsnoden

---

¹ Het actieplan jongvolwassenen is terug te vinden op <https://www.jeugdhulp.be/themas/jongvolwassenen>.

een antwoord te kunnen bieden. Kwaliteitsvolle samenwerking met actoren die kunnen instaan voor (cultuursensitieve) traumabegeleiding is een absolute meerwaarde.

Naast professionele ondersteuning en begeleiding verwachten we dat elke kleinschalige wooneenheid mee ondersteund wordt door vrijwilligers, afhankelijk van de noden en de vragen van de jongeren.

Plaatsbepaling

Gezien de beperkte uitbreidingscapaciteit is een gelijkmatige spreiding van de wooneenheden over Vlaanderen en Brussel geen absolute must. Met het oog op een maximale integratie in de samenleving, is het wenselijk om het aanbod te organiseren in een omgeving waar voldoende openbaar vervoer, tewerkstellings-, sport- en vrijetijdsaanbod aanwezig is. Locaties in de buurt van zowel federale² opvangstructuren als het gefinancierde aanbod genieten de absolute voorkeur om de continuïteit in het begeleidingstraject van de jongere te garanderen.

Doelgroep

We positioneren dit aanbod als 3^e fase opvangstructuur waardoor de transitie-instructie van Fedasil van toepassing is. Alleen NBMV met een verblijfstitel (erkend vluchteling of subsidiair beschermd) tussen 16 en 18 jaar komen in aanmerking om woonondersteuning en begeleiding te krijgen in een kleinschalige wooneenheid. Mits voldoende zelfredzaamheid en met akkoord van de voogd, kan een 15-jarige NBMV ook instromen in een KWE. Ook NBMV die het residentiële aanbod ontgroeid zijn, maar nog de nodige ondersteuning vragen op meerdere levensdomeinen, behoren tot de doelgroep.

Een NBMV wordt regelgevend gedefinieerd als een persoon *onder de 18 jaar* die niet vergezeld wordt bij het moment van binnenkomst op het grondgebied of ophoudt begeleid te zijn door een persoon die het ouderlijk gezag of de voogdij over hem uitoefent.

Conform de transitie-instructie van Fedasil zullen NBMV toegewezen worden aan een KWE voor een (verlengbare) periode van 6 maanden tot de 18^e verjaardag (tenzij NBMV kort voor hun meerderjarigheid instromen; dan wordt de termijn van 6 maanden ook na de meerderjarigheid verdergezet).

Daarom is het belangrijk om van bij de start van een traject in een kleinschalige wooneenheid de perspectieven op doorstroom of uitstroom mee te nemen in een ondersteuningsplan, zodat het einde van het traject bij meerderjarigheid niet bruusk verloopt.

Vrijwilligheid en motivatie om samen met leeftijdsgenoten te wonen, zijn een must voor het welslagen van de kleinschalige wooneenheid. Praktijkervaring leert ons dat een gezonde mix van profielen (NBMV, jongeren zonder context, jongeren met psychische of emotionele kwetsbaarheden,...) in eenzelfde kleinschalige wooneenheid ondersteunend werkt in de zoektocht naar een waardevolle plek in de samenleving.

Alleen Fedasil is verantwoordelijk voor de toeleiding en instroom van NBMV in de kleinschalige wooneenheden (cf. art. 4 van de overeenkomst tussen de Belgische Staat en de Vlaamse Overheid van 9 januari 2019 betreffende de opvang van NBMV). De instroom in een kleinschalige

---

² Federale opvangstructuren = de collectieve opvangcentra van Fedasil en zijn partners (bv. Rode Kruis-Vlaanderen)

wooneenheid kan zowel gebeuren vanuit een gefinancierde plaats, wat zorgcontinuïteit waarborgt, als vanuit een federale opvangstructuur.

NBMV die in de gefinancierde KWE zullen verblijven, kunnen geen beroep doen op financiële steun van een OCMW. De financiële ondersteuning door het OCMW kan niet gecombineerd worden met materiële hulp. Deze jongeren kunnen aanspraak maken op een verblijfssubsidie van Opgroeien.

Financiering van de kleinschalige wooneenheden

We voorzien een versterking van 15 modules kleinschalige wooneenheid. Voor de kostprijs baseren we ons op de subsidienormen voor contextbegeleiding in functie van autonoom wonen - middenintensiteit zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp. We gaan voor de financiering uit van een gemiddelde anciënniteit van 8 jaar.

De subsidie wordt projectmatig toegekend voor een periode van 1 jaar, van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022. We kunnen nog geen uitspraken doen over of engagementen nemen over een eventuele continuering.

2. Kandidaatstelling en besluitvorming

Voor het indienen van de kandidaturen zien we 1 december 2021 als uiterste datum, zowel per e-mail aan voorzieningenbeleid@opgroeien.be als per aangetekende brief met ontvangstmelding (poststempel geldt als bewijs).

Ten laatste op 15 december 2021 ontvangen de geïnteresseerde initiatiefnemers een gemotiveerde beslissing over hun aanvraag, op basis van de in punt 3 opgesomde beoordelingscriteria.

Ten laatste op 1 januari 2022 moeten de 15 plaatsen binnen de kleinschalige wooneenheden operationeel zijn.

3. Beoordelingscriteria

De ingediende kandidaturen worden, binnen de budgettaire marge en onder voorbehoud van goedkeuring door de financiële overheden, op basis van volgende criteria beoordeeld:

- ervaring en expertise met de doelgroep van NBMV, inclusief het regelgevend kader (zoals de Opvangwet) (30 punten);
- de snelheid van operationaliseerbaarheid (20 punten);
- de mate waarin inhoudelijk vorm gegeven wordt aan de kleinschalige wooneenheid, conform de contouren van deze oproep, met focus op (50 punten):
  - het begeleidingsaanbod (individueel en groepsdynamisch);
  - samenwerking met andere actoren, zowel structureel als ad hoc (casuïstiek);

- plaatsbepaling.

Er wordt op basis van bovenstaande punten een rangorde van de kandidaturen gemaakt. Initiatieven die op 1 criteria onvoldoende scores, worden uit de rangorde geweerd. De hoogstgeplaatste initiatieven worden, tot uitputting van de toe te kennen capaciteit, geselecteerd.

We danken u voor uw engagement dat bijdraagt aan een betere jeugdhulp en wensen u alle succes met uw aanvraag.

Met vriendelijke groet,

Katrien Verhegge
Administrateur-generaal
Agentschap Opgroeien